

[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
Att: [Redacted]

[Redacted]
1 (8)
Dnr [Redacted]

Ansökan om godkännande som huvudman för förskoleklass, grundskola årskurserna 1-3 och fritidshem vid [Redacted] i [Redacted] kommun

Beslut

Skolinspektionen avslår ansökan om godkännande av [Redacted]
([Redacted]) som huvudman för förskoleklass, grundskola årskurserna 1-3 och fritidshem vid
[Redacted] i [Redacted] kommun.

Bakgrund

[Redacted] har ansökt om godkännande som huvudman vid
[Redacted] i [Redacted] kommun.

Motivering till beslut

Rättslig reglering om förutsättningar för godkännande

Enligt 2 kap. 5 § första stycket skollagen (2010:800) får enskilda efter ansökan godkännas som huvudman för förskola, förskoleklass, grundskola, grundsärskola, gymnasieskola, gymnasiesärskola och fritidshem.

Enligt 5 § andra stycket ska godkännande lämnas om den enskilde

1. genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten,
2. har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten, och
3. i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen.

Vidare krävs enligt 5 § tredje stycket att den enskilde i övrigt bedöms lämplig. I fråga om en juridisk person krävs att samtliga som anges i 5 a § 1-4 bedöms lämpliga. Vid lämplighetsbedömningen ska viljan och förmågan att fullgöra sina skyldigheter mot det allmänna, laglydnad i övrigt och andra omständigheter av betydelse beaktas.

Enligt 2 kap. 5 § andra stycket skollagen krävs för godkännande att den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Bestämmelsen syftar till att ge blivande tillståndshavare beredskap för uppdraget och därigenom säkerställa att sökanden har goda förutsättningar att kunna erbjuda en verksamhet av god kvalitet. Kunskapen kan visas exempelvis genom en redogörelse för erfarenhet av liknande verksamhet eller utbildning på området (prop. 2017/18:158 om *Ökade tillståndskrav och särskilda regler för upphandling inom välfärden* s. 46-47, s. 121).

Sökanden har i ansökan uppgett att insikt i skollagstiftning finns i styrelsen mot bakgrund av att ordföranden i föreningen har mångårig erfarenhet som förskolechef och av förskoleklass samt att en ledamot är utbildad Waldorfförskolelärare och Waldorfförskoleklasslärare. Vidare har sökanden uppgett att en av suppleanterna är utbildad Waldorflärare och har mångårig erfarenhet av förskola och förskoleklass. Sökanden har vidare redogjort för att ägar- och ledningskretsen har erfarenhet av arbete inom förskola och förskoleklass men inte av grundskoleverksamhet som aktuell ansökan avser.

Av beskrivningen framgår att [REDACTED] styrelseordföranden, har fått sin erfarenhet främst genom att arbeta som förskolechef och genom sin utbildning som lärare. Arbete som förskolechef och lärare får anses ha gett viss insikt i skollagstiftningen. Enligt Skolinspektionens mening krävs dock en bredare kunskap om skolförfattningarna än vad som normalt sett fordras av en lärare eller en person som arbetar i förskolan.

Skolinspektionen konstaterar sammanfattningsvis att den erfarenhet och utbildning som sökanden redogjort för, i kombination med vad sökanden uppgett i ansökan och i komplettering i övrigt, visar att kunskap om skollagstiftningen inte är tillräcklig inom ägar- och ledningskretsen. Enligt Skolinspektionens samlade bedömning har sökanden inte visat att de har insikt i de föreskrifter som gäller för den sökta verksamheten.

Huvudmannens förutsättningar

Mot bakgrund av de uppgifter som framgår av ansökan samt av utredningen i ärendet gör Skolinspektionen den sammantagna bedömningen att [REDACTED] inte har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för de sökta utbildningarna. Skolinspektionen kan därför inte godkänna ansökan som huvudman för förskoleklass, grundskola och fritidshem.

Följande omständigheter ligger till grund för denna bedömning.

Utbildningens utformning

Enligt 2 kap. 5 § skollagen avser ett godkännande som huvudman för förskoleklass, grundskola och fritidshem en viss utbildning vid en viss skolenhet. I 1 kap. 3 § skollagen definieras skolenhet som en organiserad enhet som omfattar verksamhet i en eller flera skolbyggnader som ligger nära varandra.

Enligt 3 kap. 3 § skollagen får uppgifter som är hänförliga till undervisningen i grundskolan inte överlämnas på entreprenad till enskild fysisk eller juridisk person.

Enligt 2 kap. 9-10 §§ skollagen ska det pedagogiska arbetet vid en skolenhet ledas och samordnas av en rektor. Rektor beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektor fattar i övrigt beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i skollagen eller i andra författningar.

Av förarbetena, se prop. 2009/10:165 s. 255, framgår att det måste stå fullständigt klart, oavsett vem som är huvudman för verksamheten, vem som har det övergripande ansvaret som regleras i skollagen och i övriga författningar.

Sökanden har i ansökan uppgett att de, avseende ämneslärare, kommer att samarbeta med andra Waldorfskolor i regionen och att eleverna kommer att ha vissa lektioner och projekt ihop. I komplettering har sökanden vidare uppgett att om de skulle behöva anställa ytterligare ämneslärare till den planerade skolenheten så har [REDACTED] lärarresurser som sökanden kan nyttja. Detta genom att sökanden hyr in lärarresurser alternativt utökar samarbetet då eleverna ska ha vissa lektioner tillsammans. Detta samarbete ska starta i en liten grad och sedan successivt öka när eleverna blir fler och behovet blir större.

Skolinspektionen bedömer utifrån sökandens beskrivning att samläsning mellan skolenheterna inte är förenligt med författningarnas krav och står i strid med skollagens skolenhetsbegrepp då undervisningen ska bedrivas på två olika skolenheter i olika kommuner. Enligt Skolinspektionen innebär sökandens beskrivning av undervisningens utformning oklarheter för eleverna gällande vem som leder skolenheten och vem som ansvarar för deras utbildning. Organiseringen av utbildningen medför också svårigheter i det arbete som enligt skollag och andra författningar faller under rektors ansvar. Vidare finns det, med sökandens organisation, risk för oklarheter vid fördelning av resurser för att möta elevernas behov utifrån deras olika förutsättningar. Detta då elever som antagits till en viss skolenhet till stor del får undervisning vid en annan skolenhet, som bedrivs av en annan huvudman.

Skolinspektionen bedömer vidare att sökandens uppgifter om att hyra in personal från en annan skolenhet, i en annan kommun, står i strid med gällande bestämmelser i skollagen. Detta eftersom uppgifter som är hänförliga till undervisningen inte får överlämnas på entreprenad.

Utifrån den beskrivning om utbildningens utformning som sökanden inkommit med är det, enligt Skolinspektionens bedömning, inte säkerställt att sökanden kommer att följa författningarnas krav.

Lokaler och speciallokaler

Enligt 2 kap. 35 § skollagen ska de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Av inkomna uppgifter från sökanden framgår att sökanden avser att ta över lokaler i en befintlig förskola. De har vidare uppgett att det i lokalerna finns möbler och litteratur från tidigare förskoleklassverksamhet att tillgå och att de således inte behövt budgetera några kostnader för detta.

Av sökandens redogörelse framgår inte hur stora de befintliga lokalerna är eller hur stor del av lokalerna som förskoleklassen samt grundskolan ska disponera. Inte heller framgår hur verksamheten ska organiseras så att de olika skolformerna särskiljs. Vidare är det inte klarlagt om lokalerna tillhör en fristående eller kommunal verksamhet, om avtal ingåtts mellan parterna om övertagandet av lokalerna samt möbler och litteratur och slutligen, om någon köpeskilling ska utgå.

Avseende tillgången på speciallokaler för idrott och hälsa har sökanden uppgett att dessa kommer att hyras externt och att de kommer att inrymmas i skolenheten efter hand.

Skolinspektionen har i komplettering bett sökanden redogöra för omfattningen och organiseringen av den undervisning som ska bedrivas i speciallokaler utanför skolenheten.

I komplettering har sökanden redogjort för att en kommunal fotbollsplan kommer att finnas tillgänglig i närområdet och att en idrottshall kommer att hyras enstaka timmar den del av året då undervisningen i idrott och hälsa inte kan organiseras på fotbollsplanen eller i naturen kring skolenheten. Den externa idrottslokalen och fotbollsplanen nås genom tio minuters promenad eller med kollektivtrafik.

Enligt läroplanen för förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet 2011 är en del av det centrala innehållet för ämnet idrott och hälsa att undervisningen bland annat ska innehålla sammansatta former av redskapsövningar såväl inomhus som utomhus samt lekar och rörelser i vatten. Undervisningen ska också skapa förutsättningar för alla elever att under hela sin skoltid kontinuerligt delta i skolans fysiska aktiviteter.

Tillsynsansvaret i 6 kap. 2 § föräldrabalken övergår på skolans huvudman under den tid eleven befinner sig i förskoleklass, grundskola och fritidshem, se Skolverkets tillsynsbeslut 2003:593. Tillsynsansvaret innebär bland annat ett ansvar för att eleverna får den tillsyn de behöver samt att eleven inte kommer till skada eller orsakar skada för någon annan. Kravet på tillsyn varierar beroende på barnets ålder, mognad och övriga omständigheter. Detta innebär att tillsynsansvaret i regel är mer omfattande för barn i skolans lägre årskurser.

Av sökandens redogörelse framgår att undervisningen i en extern idrottslokal enbart kommer att ske enstaka timmar per läsår samt att all undervisning ska ske på tio minuters gångavstånd från den planerade skolenhetens lokaler. Sökanden har inte redogjort för organiseringen av hur eleverna i åldrarna 6-9 ska ta sig till och från lektionerna.

Enligt Skolinspektionens bedömning är det, mot bakgrund av ovan, inte säkerställt att sökanden kommer att följa bestämmelserna avseende tillgång till ändamålsenliga lokaler och utrustning, att sökanden kommer att följa läroplanen i ämnet idrott och hälsa samt säkerställa att huvudmannens tillsynsansvar av eleverna efterlevs vid förflyttning till och från idrottslektionerna.

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt 4 kap. 3 § skollagen ska varje huvudman inom skolväsendet, på huvudmannanivå, systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Enligt 3 kap. 4 § samma lag ska sådan planering, uppföljning och utveckling av utbildningen även genomföras på skolenhetsnivå.

Sökanden har både i ansökan samt i komplettering redogjort för att rektorn har huvudansvaret för det fortlöpande kvalitetsarbetet och att det varje termin hålls ett styrelsemöte där kvalitetsarbetet presenteras. Vidare har sökanden uppgett att det är rektorns ansvar att se till att kvalitetsarbetet dokumenteras och att det finns tillgängligt för samtliga i styrelsen och kollegiet.

Enligt Skolinspektionens bedömning har sökanden inte visat att planering, uppföljning och utveckling av utbildningen sker kontinuerligt och systematiskt på både huvudmannanivå och på skolenhetsnivå. Det är det därmed inte säkerställt att sökanden kommer att följa bestämmelserna avseende det systematiska kvalitetsarbetet.

Rutiner för klagomålshantering

Enligt 4 kap. 8 § skollagen ska huvudmannen ha skriftliga rutiner för att ta emot och utreda klagomål mot utbildningen. Information om rutinerna ska lämnas på lämpligt sätt.

Av förarbetena, se prop. 2009/10:165 s. 309, framgår att syftet med bestämmelsen är att det ska vara tydligt för elever och vårdnadshavare hur de ska gå tillväga för att få sina klagomål mot utbildningen utredda. Huvudmannen har ansvaret för att rätta till brister i verksamheten och det ska vara tydligt för elev och vårdnadshavare att klagomål kan framföras till huvudmannen för att få frågan utredd om kontakter med rektorn inte har lett till resultat.

Av bifogad klagomålshantering och av sökandens kompletterings svar framgår att föräldrarna uppmuntras att alltid prata med lärare eller klassansvarig om klagomål mot utbildningen uppstår och att rektorn kan kontaktas om klagomålet inte kan framföras till lärare eller klassansvarig direkt. Sökanden har uppgett att det är rektor som hanterar och ansvarar för uppföljningen av inkomna klagomål.

Enligt Skolinspektionens bedömning har sökanden inte visat att huvudmannen tar emot och utreder klagomål. Det är därmed inte säkerställt att sökanden kommer att följa bestämmelserna avseende rutiner för klagomålshantering.

Påtagliga negativa följder

Eftersom Skolinspektionen har gjort bedömningen att skollagens krav på erfarenhet eller på annat sätt förvärvad insikt inte är uppfyllda och med hänsyn till att Skolinspektionen har gjort bedömningen att sökanden inte har ekonomiska förutsättningar och i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för de sökta utbildningarna, har Skolinspektionen inte prövat om utbildningarna skulle innebära påtagliga negativa följder på lång sikt för eleverna eller för den del av skolväsendet som anordnas av [REDACTED] kommun.

Hur man överklagar, se hänvisning.

På Skolinspektionens vägnar

X [REDACTED]
_____ Beslutsfattare Signerat av: [REDACTED]

X [REDACTED]
_____ Utredare/föredragande Signerat av: [REDACTED]

Kopia till

[REDACTED] kommun
SCB

Överklagande av beslutet

Skolinspektionens beslut får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm.

Överklagandet ska ha kommit in till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.